

højtærede Minister har paastaaet, at denne Udvalgsbetænkning har det Fortrin frem for tidligere Betænkninger, at hele Udvalget har været enigt. Naar jeg læser Mindretalserklæringen, saa gør denne dog i Virkeligheden ikke et saa overvældende Indtryk paa mig, som den synes at have gjort paa den højtærede Minister. Den nævnte Embedsmand siger følgende Pag. 41 i Betænkningen — med den højtærede Formands Tilladelse skal jeg citere noget af hans Udtalelse, fordi den er saa interessant, og fordi jeg lægger saa megen Vægt derpaa —: „Mindretallets Forudsætning for Tilslutning hertil er nu, at Fordringerne ikke blive saa strenge, at der derved maatte befrygtes en kendelig Formindskelse i Tilgangen til Navigations-skolerne og dermed til Navigatorstanden. Mindretallet skal i denne Forbindelse fremhæve, at Navigatorernes teoretiske Uddannelse foregaar under vanskelige Forhold. Flertallet af Eleverne kommer fra lidet bemidlede Hjem og sidder derfor i Regelen inde med et Lavmaal af Skolekundskaaber, hvilke de unge Sømand under deres Færden paa Havet kun have haft saare ringe Lejlighed til at vedligeholde, endsiige at udvide. Strenge Eksaminer ville derfor efter Mindretallets Mening berøve Standen mange dygtige Kræfter fra Befolkningens bredere Lag uden at skaffe Erstatning fra anden Side. Navigatorernes nuværende Kaar anses nemlig almindeligt ikke for saa attraaværdige, at de foretrækkes for endog ringe Stillinger i Land; den betydelige Afgang af unge, og det ikke de ringeste Medlemmer af Standen, peger i denne Retning“, og han fortsætter: „Allerede de nu foreskrevne Krav til vore Navigationseksaminer ere i al væsentligt paa Højde med de videst fremskredne i de fleste andre Stater, hvilket synes at tyde paa, at Hensynet til Samfundets Tarv ej heller herhjemme kan kræve, at Fordringerne til de tyngne Eksaminer i synderlig Grad skærpes paa Bekostning af den grundlov-mæssige frie og lige Adgang til Erhverv.“ Ærede Medlemmer vil se, at Navigationsdirektøren hævder de samme Anskuelse, jeg her har tilladt mig yderligere at fremhæve, fordi det vil være en Ulykke for vor Sømandsstand i Fremtiden, hvis man indretter en saadan Uddannelse for den, at man risikerer, at de ubemidlede Hjem, hvorfra hidtil fortrinsvis Sømandsstanden er blevet rekruteret, i Fremtiden ikke vil være i Stand til at lade deres Børn faa denne Uddannelse, der teoretisk kræves for at højne Sømandsstandens Dannelses-

niveau, hvilket vil blive til Skade for Tilgangen til Skibsførerstillingerne fra den Kant. Nu sagde den højtærede Minister trøsterigt til os i Gaar: Ja, men det gør ikke noget, for hvad angaar de fattige, skal han nok klare det Spørgsmaal med at skaffe Penge til deres Ophold og Uddannelse. Det lyder jo flot og kønt af Ministeren, men Rigsdagen har jo ogsaa et Ord at skulle have sagt i den Henseende. Det, der for mig er af Vigtighed, er imidlertid ikke saa meget Pengene, som det er det, at man maa sørge for, at man ikke risikerer at afskære unge Mennesker, der kommer fra Hjem, hvor de fra Dreng faar Opøvelse i de Karaktertræk, som har Betydning for Sømand, fra at gaa den Vej. Det er for mig Hovedspørgsmaalet i den Sag, og jeg gentager, at jeg mener, at den forbedrede Undervisning, man maa vente, at vore offentlige Skoler herefter vil byde, vil bidrage til efterhaanden at afhjælpe de Savn, man mener, der hidtil har været til Stede med Hensyn til det almene Dannelsesniveau, man maa kræve hos de Mænd, der skal beklæde saa betroede Stillinger som dem, der her er Tale om.

Hvad dernæst selve Skolerne angaar, er det jo klart, at det, som er Maalet for Ministeren og for Forslaget fra Udvalget, er at komme bort fra Privatskolerne. De Skoler, der ifølge Lovforslaget stilles i Udsigt, er forklædte Statsskoler, det er jo slet ikke private Skoler. Det ser ud, som om de 7 private Skoler skal opretholdes, men de Meningen er at give dem saadanne Slavevilkaar, at det er Ministeren, der faar fuldstændig Hals- og Haandsret over dem, og Meningen — det lægger Ministeren jo heller ikke Skjul paa — er, at efterhaanden skal nogle af dem nedlægges, og man skal indskrænke sig til at have nogle ganske faa, jeg ved ikke hvor mange — der har været nævnt tidligere 3 Statsskoler —, og paa dem skal saa Undervisningen foregaa. Jeg beder dog ærede Medlemmer overveje nøje, hvad det vil sige, at man indskrænker sig til at have et Par enkelte Statsskoler — foruden Navigationsskolen her i København, som jeg antager skal bevares, da det er en af de største og betydeligste. Hvad vil man sige paa Ærø f. Eks., naar de unge Mennesker, der skal uddannes til Sømand, ikke maa faa Uddannelsen paa Ærø, men skal bort fra deres Hjem og bo enten i en Kaserne, hvis man vil indrette en saadan for dem, eller omkring i private Hjem? Det vil betyde meget ikke alene med